

بیانیه مکزیك در مورد استقلال مؤسسات عالی حسابرسی^۱

نوزدهمین کنگره اینتوسای - مکزیك - ۲۰۰۷

به کوشش: مرتضی اسدی

اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل - دیوان محاسبات کشور

آذر ۱۳۸۹

ویرایش جدید: تیر ۱۳۹۴

کپی رایت: استفاده از این مطلب با ذکر منبع بلامانع است.

^۱ . Mexico Declaration on SAI Independence available at <http://www.intosai.org/issai-executive-summaries/view/article/issai-۱۰-the-mexico-declaration-on-sai-independence-eger.html>

مقدمه:

متعاقب نوزدهمین کنگره اینتوسای در مکزیك:

- با توجه به اینکه استفاده منظم و کارآمد از منابع و بودجه دولت یکی از اساسی‌ترین پیش‌شرط‌های مدیریت مناسب منابع مالی عمومی و اثربخشی تصمیم‌گیری مسئولان است.

- و با توجه به اینکه بیانیه لیما در زمینه اصول حسابرسی تصریح می‌نماید که مؤسسات عالی حسابرسی صرفاً در صورتی می‌توانند وظایف خود را اجرا نمایند که آنها از دستگاه‌های مورد رسیدگی مستقل بوده و در مقابل نفوذ خارجی حفاظت شوند.

- و با توجه به اینکه حصول این هدف لازمه وجود دموکراسی سالم است که بر اساس آن هر کشور باید دارای مؤسسات عالی حسابرسی باشد که استقلال آن را قانون تضمین می‌کند.

- و با توجه به اینکه بیانیه لیما تصریح می‌کند که مؤسسات دولتی نمی‌توانند صد درصد مستقل باشند اما تاکید می‌کند که مؤسسات عالی حسابرسی باید دارای استقلال کارکردی و سازمانی برای انجام وظایف قانونی خود باشند.

- و با توجه به اینکه مؤسسات عالی حسابرسی از طریق بکارگیری اصول استقلال می‌توانند از طرق مختلف و با استفاده از ضمانت‌های مختلف به استقلال دست یابند.

- و با توجه به اینکه بند های مندرج در این بیانیه به تشریح اصول فوق‌الذکر پرداخته و برای استقلال مؤسسات عالی حسابرسی ایده‌آل هستند، تاکید می‌گردد که هیچ یک از مؤسسات عالی حسابرسی در حال حاضر در شرایطی نیستند که بتوانند تمامی بند های مندرج در این بیانیه را رعایت کنند لذا رویه‌های مناسب برای حصول استقلال در دستورالعمل زیر ارائه گردیده است.

نوزدهمین کنگره اینتوسای بیانیه مکزیك در مورد استقلال مؤسسات عالی حسابرسی را در قالب قطعنامه تصویب، چاپ و منتشر می‌کند.

کلیات:

مؤسسات عالی حسابرسی بر هشت اصل مهم تاکید دارند که ناشی از بیانیه لیما و تصمیمات اتخاذ شده در هفدهمین کنگره اینتوسای (در سئول - کره جنوبی) است و این اصول در واقع الزامات مهم انجام حسابرسی مناسب در بخش دولتی است.

اصل اول:

وجود چارچوب مناسب و موثر قانونی (قانون اساسی و سایر قوانین) و بکارگیری بدون قید و شرط بند های این دستورالعمل.

در این رابطه به قانونی نیاز است که به تفصیل بر استقلال مؤسسات عالی حسابرسی تاکید نماید.

اصل دوم:

استقلال روسا و و مسولان موسسه عالی حسابرسی از جمله امنیت دوره تصدی این افراد و مصونیت قانونی آنها هنگام اجرای وظایف و مسئولیت‌هایشان.

قانون مربوط بر موارد زیر تاکید دارد: شرایط انتصاب، انتصاب مجدد، استخدام، برکناری و بازنشستگی روسای موسسه عالی حسابرسی و سایر مسولان که مشخصات زیر را داشته باشند:

* به نحوی منصوب شوند و یا مجدداً انتخاب شوند یا از کار برکنار شوند که استقلال آنها از قوه مجریه حفظ شود (رجوع کنید به استاندارد بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی شماره ۱۱- دستورالعمل و رویه‌های مناسب مربوط به استقلال مؤسسات عالی حسابرسی)

* انتصاب آنان از لحاظ دوره تصدی به اندازه لازم طولانی و ثابت باشد تا این افراد بتوانند وظایف و اختیارات قانونی خود را بدون ترس از انتقام‌گیری انجام دهند.

* در قبال هر گونه تعقیب قانونی (در گذشته و حال) که ناشی از اجرای وظایف عادی آنان است مصونیت کامل داشته باشند.

اصل سوم:

اختیارات گسترده و کافی و نیز داشتن اختیار کامل برای تصمیم‌گیری به تشخیص فردی به هنگام انجام وظایف مربوط به موسسه عالی حسابرسی.

مؤسسات عالی حسابرسی باید برای انجام حسابرسی‌های زیر اختیارات قانونی داشته باشند:

- استفاده از وجوه عمومی، منابع و یا دارایی‌ها توسط دریافت‌کنندگان یا افراد ذینفع صرفنظر از ماهیت قانونی آن.

- جمع‌آوری درآمدهایی که سازمانها به دولت و یا نهادهایی دولتی بدهکار هستند.

- قانونمندی حسابهای دولت و یا نهادهای دولتی

- کیفیت مدیریت مالی و گزارش دهی

- صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی عملیات‌های دولت و یا نهادهای دولتی

صرفنظر از مواردی که در قانون تصریح گردیده باشد، مؤسسات عالی حسابرسی تحت هیچ عنوان نمی‌توانند سیاست‌های دولت

و یا نهادهای دولتی را رسیدگی کنند و صرفاً می‌توانند اجرای سیاست‌های دولت را حسابرسی نمایند (منظور آن است که

مؤسسات عالی حسابرسی نباید در تدوین سیاست‌های دولت دخالت نمایند - مترجم)

مؤسسات عالی حسابرسی گرچه به قوانین مرتبط با وظایف را رعایت می‌کنند اما آنها نباید به قوای مقننه و مجریه اجازه دخالت در کارشان را بدهند. این موارد عبارتند از:

- انتخاب موضوعات حسابرسی

- طراحی برنامه‌ریزی، اجرا، گزارش‌دهی و پیگیری گزارش‌های حسابرسی

- سازماندهی و مدیریت مؤسسات عالی حسابرسی

- اجرای تصمیمات آنها در مواردی که اعمال مجازات جزء وظایف آنان است.

مؤسسات عالی حسابرسی تحت هیچ عنوان نباید در امور مدیریتی دستگاه‌های تحت رسیدگی خود دخالت نمایند.

مؤسسات عالی حسابرسی باید اطمینان حاصل کنند که حساب‌رسان مستقر در دستگاه‌های مورد رسیدگی به مسئولان دستگاه‌های مذکور بیش از حد نزدیک نشوند و لذا هدفمند باقی مانده و وظایف خود را با هدفمندی و مطابق با واقعیات انجام دهند.

مؤسسات عالی حسابرسی باید در انجام وظایف خود اختیارات کامل داشته باشند تا به تشخیص خود عمل کنند. آنها باید با دولت و نهادهای دولتی که برای بهبود استفاده و مدیریت منابع دولتی تلاش می‌کنند، همکاری نمایند.

مؤسسات عالی حسابرسی باید از استانداردهای مناسب حسابرسی و کاری و نیز موازین اخلاقی بر اساس اسناد رسمی اینتوسای، فدراسیون بین‌المللی حسابداران و یا سایر نهادهای تدوین‌کننده استاندارد استفاده نمایند.

مؤسسات عالی حسابرسی باید گزارش فعالیت سالانه خود را تهیه و به پارلمان و یا نهاد های قانونی (طبق قانون اساسی یا سایر قوانین) ارائه نمایند. این گزارش‌ها باید در اختیار عموم مردم قرار گیرد.

اصل چهارم:

دسترسی نامحدود به اطلاعات

مؤسسات عالی حسابرسی باید قدرت کافی برای دریافت به موقع، بدون قید و شرط و مستقیم اطلاعات را داشته باشند. آنها باید به تمام اسناد و مدارک لازم برای انجام وظایف قانونی خود دسترسی آزاد داشته باشند.

اصل پنجم:

حقوق و تعهد گزارش‌دهی در مورد کار خود.

مؤسسات عالی حسابرسی نباید از گزارش‌دهی در مورد نتایج کار خود منع شوند. آنها قانوناً باید ملزم باشند تا حداقل سالی یکبار

در مورد نتایج کار خود گزارش دهند.

اصل ششم:

آزادی برای تصمیم‌گیری در مورد محتوی و زمان بندی گزارش های حسابرسی و چاپ و انتشار این گزارش ها

مؤسسات عالی حسابرسی باید در مورد انتخاب محتوی گزارش های حسابرسی خود آزاد باشند.

مؤسسات عالی حسابرسی باید برای ارائه اظهار نظر و توصیه در گزارش های حسابرسی خود آزاد بوده و در صورت لزوم نظرات

دستگاههای مورد رسیدگی را در گزارش خود ذکر نمایند.

قانون، حداقل نیاز برای گزارش دهی مؤسسات عالی حسابرسی را تعیین می‌کند و در صورت لزوم مواردی را ذکر می‌نماید که

باید درباره آنها اظهار نظر رسمی حسابرسی و یا تاییدیه حسابرسی ارائه شود.

مؤسسات عالی حسابرسی می‌توانند درخواست‌های خاص پارلمان و یا یکی از کمیسیون‌های پارلمانی و یا دولت را برای انجام

حسابرسی و یا تحقیق و تفحص اجابت نمایند.

مؤسسات عالی حسابرسی باید به محض ارائه گزارش های حسابرسی خود طبق قانون برای چاپ و انتشار گزارش های مذکور،

آزاد باشند.

اصل هفتم:

وجود مکانیسم‌های موثر برای پیگیری توصیه‌های مؤسسات عالی حسابرسی

مؤسسات عالی حسابرسی گزارش های خود را برای پارلمان یا یکی از کمیسیون‌های پارلمانی و یا هیات مدیره دستگاه مورد

رسیدگی ارسال می‌کنند تا بررسی لازم صورت گرفته، توصیه‌های خاص ارائه شده پیگیری شوند و اقدامات اصلاحی صورت

پذیرد.

مؤسسات عالی حسابرسی دارای سیستم پیگیری داخلی مربوط به خود هستند تا اطمینان یابند که دستگاههای مورد رسیدگی به

اظهار نظرات و توصیه‌های آنها و نیز توصیه‌های پارلمان، و یا یکی از کمیسیون‌های پارلمانی و یا هیات مدیره سازمان مورد

رسیدگی در صورت لزوم عمل می‌کنند.

مؤسسات عالی حسابرسی گزارش های پیگیری خود را برای اطلاع و اقدام پارلمان و یا یکی از کمیسیون‌های پارلمانی و یا هیات

مدیره سازمان مورد رسیدگی برای اطلاع و اقدام آنها ارسال می‌کنند. این مسأله حتی در صورتی است که مؤسسات عالی

حسابرسی دارای اختیارات قانونی برای پیگیری گزارش‌های حسابرسی و اعمال مجازات باشند.

اصل هشتم:

استقلال مالی و مدیریت اداری و در اختیار داشتن منابع انسانی، فیزیکی و پولی مناسب.

مؤسسات عالی حسابرسی باید در حد لازم و معقول، منابع انسانی، فیزیکی و پولی را در اختیار داشته باشند. قوه مجریه نباید اینگونه منابع را هدایت و یا کنترل نماید. مؤسسات عالی حسابرسی باید مدیریت بودجه خود و اختصاص آن را خود بر عهده داشته باشند.

پارلمان و یا یکی از کمیسیون‌های پارلمانی مسئولیت دارد تا اطمینان یابد که مؤسسات عالی حسابرسی منابع لازم را برای انجام وظایف خود در اختیار دارند.

مؤسسات عالی حسابرسی حق دارند در مورد ناکافی بودن منابع اختصاص داده شده به آنها برای انجام وظایف خود به پارلمان اعتراض نمایند.
